

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว ตำบลนางั่ว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานได้แก่วิธีวิจัยเชิงสำรวจ ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้วิธีการสำรวจความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์, การสังเกต, การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและการร่วมหารือในการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัยครั้งนี้เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 80 คน โดยมีนายประเสริฐ ไก่นอก เป็นประธานกลุ่ม

3.2 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่หนึ่ง สัมภาษณ์สภาพและความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว โดยเข้าไปศึกษา สอบถามและสังเกตกระบวนการแปรรูปโกโก้ในทุกขั้นตอน เพื่อร่วมมือกับกลุ่มฯในการที่จะประเมินศักยภาพของกลุ่มและชุมชน พร้อมหาแนวทางพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์จากเมล็ดโกโก้ ซึ่งพบว่าเหลือเปลือกก่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ที่ได้จากกระบวนการคั่วโดยทิ้งไปเป็นจำนวนมาก จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจจากการลงพื้นที่สำรวจในระยะแรกมาปรึกษาประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว ซึ่งเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโกโก้ และปรึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการออกแบบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบว่าจะสามารถพัฒนาไปเป็นผลิตภัณฑ์ใดได้อีกบ้าง

ขั้นตอนที่สอง เมื่อปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์แล้ว จึงเริ่มต้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อจะได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่ตรงตามความต้องการ โดยมีการประชุมร่วมกันทั้งสามฝ่าย ได้แก่ ผู้วิจัย ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่วและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อหารือและปรับแก้รูปแบบผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่มีความน่าสนใจ มีคุณภาพและสามารถวางจำหน่ายได้จริง

3.3 เครื่องมือและเทคนิควิธีการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ นอกจากคณะวิจัยซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บข้อมูลและดำเนินงานต่างๆแล้ว คณะวิจัยได้ทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเพิ่มมูลค่า เพื่อให้การวิเคราะห์ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

งานวิจัยนี้ได้เลือกวิธีการเก็บข้อมูล คือ การลงพื้นที่ไปยังกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว เพื่อสำรวจผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายในปัจจุบัน สรรพคุณภาพของกลุ่มในการผลิต ได้แก่ สถานที่ในการทำการผลิต เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการผลิต แรงงานในการผลิตและวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิต คือ โกโก้ และร่วมหารือเพื่อหาแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีส่วนประกอบหลักเป็นเปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ที่เหลือทิ้งจากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์อื่นๆ

3.4 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจศักยภาพของกลุ่ม ทำให้ทราบว่า ในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายอยู่แล้วของทางกลุ่ม มีวัตถุดิบบางส่วนได้แก่ เปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ เป็นวัสดุเหลือทิ้งจากระบวนการคั่วเมล็ดโกโก้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ซึ่งวิเคราะห์จากความเป็นไปได้ในกระบวนการผลิต วิเคราะห์ความพร้อมของแรงงานและความพร้อมของเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับการประชุมหารือกับประธานกลุ่มและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว พร้อมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จนได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบเพื่อการพัฒนาต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐานในกระบวนการผลิตและจะได้พัฒนาต่อเพื่อการค้าจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว ต่อไป